

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GILBARIȚIU ȘI SFINȚIT DE LUPTELE PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societăți lei 600,
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 36 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

10 Mai 1942

Anul 105

Sărbătoarea neatârării

de V. Branisce

O întreită sărbătoare îndreaptă
gândul nostru cucernic spre vremurile de
odinioară, vremuri când s'a încheiat ființa
statului nostru modern, și când pe câmpul
de luptă România și-a câștigat cu
armele independența, după mai bine de
patru sute cincizeci de ani de suveranitate
turcească.

Ritmul vîoii cu care s'au precipitat
evenimentele în a doua jumătate a se-
colului al XIX-lea, realizările tînărului
stat, înfîrpat din uriașele strădanii ale
atîtor patrioți ne apar mai luminoase
și mai strălucitoare pe măsură ce se
surge timpul. Astăzi, mai mult decît
oricînd, sufletele noastre dornice de li-
bertate și neatârare știu să aducă cu-
venita cinstire celor ce ne-au pregătit
măreața zi de 10 Mai. Noi cinstim în
această simbolică zi așezarea durabilă a
dinastiei, comemorăm regalitatea, dar
înainte de toate gândul nostru năvalnic
preamărește neatârarea.

Pentru că întreaga ființă a ne-
amului nostru s'a sbătut de-a-lungul vea-
cilor ca să-și apere moșia strămoșească
și să-și păstreze neîntinată independența.

Cînd împrejurări politice vitrege
ne-au fărâmițat în cele patru vînturi și
ne-au răpit independența, dorul de viață
beră a devenit o chemare organică a
neamului.

Această dorință de libertate și ne-
atârare a caracterizat principalele ma-
nifestări ale poporului român. Pentru
realizarea ei s'au irosit forțele neamului
în multe și însemnate încleștări. Pentru
izbînda ei și-au jertfit liniștea și liber-
tatea personală conducătorii din trecut.
Pentru preamărirea ei și-au instrunat
lira poezii și rapsozii. Din opera scri-
torilor noștri din secolul trecut se în-
cheagă cea mai limpede antologie de
naționalism. Fiecare rînd al lor este un
strigăt de protest la adresa nedreptății
prezente și un îndemn profetic spre iz-
bînda viitoare.

Din noianul atîtor opere, puse în
slujba neamului, dela inspirata Cîntare
a României și până la ultimul vers al
lui Bolintineanu se desprinde ca o fla-
cără purificatoare dorința de libertate
națională.

Căci zice poetul:

„Ce e viața noastră în sclăvie
[oare?
Noapte fără stele, ziuă fără
[soare“.

Sau:

„Doamne! tu ai dreptul a
[schimba 'n mormînturi,
Pentru neatârare oameni și
[pămînturi:

Dar nu ai p'acela ca să-i umilești!
Poți ca să îi sfarâmi; dar nu
[să-i robești“!

Aceste idei ale timpului își găsesc
suprema realizare în hotărîrea parlamen-
tului, care proclamă în 1877 indepen-
dența României.

Iar actul acesta se încadrează în
tradiția pămînteană prin sângele vărsat
pe câmpul de onoare. Pentru că legea
pămîntului nostru cere jertfă la temelia
ori cărei realizări.

Și sângele a curs din belșug...

10 Mai

de I. Bozdog

După o iarnă prelungită peste
toate prevederile, după ploile mă-
runte și pătrunzătoare care au îm-
pedecat liberul curs al puterilor
naturii și au adumbrat așteptările
și celor mai senine inimi, azi, soa-
rele a biruit brăul greu de nori,
dumbrăvile s'au schimbat ca prin
miracol, pomii și arborii sunt în-
vesmântați în culori și parfumuri,
așa cum au fost și cum vor fi tot-
deauna în această măreață zi.

Anotimpul acestei primăveri
întârziate a reflectat mai grăitor ca
orice vorbă omenească starea su-
fletească a întregului nostru neam,
care poartă pe umerii săi, cu re-
semnare, cele mai grele cruci nă-
răzite lui de destinul său, fără să
se îndoiască sub povara lor, ci a-
vînd ochii mereu ațintiți spre lu-
minosul său ideal, de atâteaori
întunecat, luptă și sîngerează fiind
sigur că sacrificiile sale îl apropie
cu fiecare clipă de marea împlinire.

De aceea în ziua de 10 Mai
se închină cu smerenie, căci ea
este sinteza aspirațiilor și idea-
lului nostru național. În ea slăvim
toate biruințele și ea purifică prin
strălucirea ei greutatea tuturor jert-
felor aduse.

Am sărbătorit anul trecut un
zece Mai trist și plin de muștrări,
în reflexul căruia am înțeles mai
dureros și mai viu ca 'n orice altă
zi marginea abisului la care ne-am
oprit. În atmosfera acelei zile însă

s'au aprins în inimile noastre ale
tuturora mai vie și mai arzătoare
ca oricînd dorința de sacrificiu și
purificare, prin care să reparăm o
umilire istorică și să înălțăm un
steag pe care l-am lăsat să scape
din mâni. Tresărirea conștiinței
românești s'a prefăcut în acea zi
într'o chinuitoare voință și s'a a-
ninat de-atunci de vârful baione-
telor ce luceau în soare, de che-
soanele și țevile tunurilor, de ari-
pele avioanelor, care prin huruitul
lor ne chemau la îmbrățișarea și
curățirea ruginii lor.

Crusta grea a anului a fost
șartecată de zorile zilei de 22 Iu-
nie 1941, dela care dată neamul
întreg așteaptă, cu fruntea tot mai
însîngerată dar tot mai luminată
de cinstirea lumii întregi, un nou
10 Mai.

Iureșul cu care au fost purtate
armele noastre și setea cu care au
fost împlântate steagurile mîndre
românești pe stâlpi și pietre de
vechi și strămoșești hotare la ră-
sărit au fost dictate de inimile
curate și pe nedrept umilite acum
doi ani. Strălucirea faptelor eroice
de pe plaiurile Bucovinei, de pe
câmpiile Basarabiei, din stepele
Nogaice, din strîmtorile Perecopu-
lui, de sub colinele Dalnicului și
blestematele ziduri ale Odesei, ca
și avîntul și disprețul de moarte

Continuare în pagina 3-a

Gazetarul

de Dr. N. Căllman

Intr'un număr trecut al gazetei
noastre am pus problema presei. Spu-
neam: cuvîntul scris în gazetă și-a
pierdut valoarea de altădată. Trebuie
să i se dea vechea încredere. Presa
este cel mai puternic mijloc de propa-
gandă națională. Ea trebuie să stea
numai în serviciul națiunii. Ca atare
întreaga presă, fără excepție, care se
încadrează în această acțiune de pro-
pagandă, are dreptul la întregul sprijin
al statului. În statul viitor nu va mai
putea fi o presă parazită, sprijinită
de stat, și o altă presă națională, com-
plet abandonată de stat. Acest prin-
cipiu va trebui să se aibă în vedere la
reorganizarea presei.

Dar cuvîntul gazetăresc își va
putea recăștiga deplina încredere a pu-
blicului cititor numai atunci, dacă re-
organizarea presei care se plănuiește, va
cuprinde și o reformă a gazetarilor.

Trebuie creată o organizație pro-
fesională gazetărescă puternică. A-
ceasta pentru apărarea intereselor pro-
fesiei de ziarist: interese materiale și
interes morale.

Dacă presa noastră ajunsese în
halul prea bine cunoscut, făcînd din
libertate destrăbălare, de vină este, că
profesiunea de gazetar era cea mai
puțin controlată dintre toate profesiu-
nile. Își spunea ziarist, capabil și ne-
capabil, ori și cine voia. Nu se controla
de nime nici pregătire și nici partea
morală. Așa au ajuns să intre în ca-
drelor ziaristilor o seamă de elemente,
care au compromis în cel mai înalt
grad cuvîntul scris în gazetă.

Nime nu-și bătea capul cu partea
materială a ziaristului. Nu se întreba
nime cu ce-și împlinește el nevoile
vieții. Așa s'a făcut, ca mulți, dintre
așa zișii ziaristi, să ajungă niște simpli
șantajști detestabili. Lăsat gazetarul
numai în grija sorții și la mila celor
interesați, chiar și cel intrat cu mult
idealism în presă, ajungea până la

— Continuare în pag. 3 —

FOILETONUL
GAZETEI TRANSILVANIE

Secere de aur

Secere de aur
Ce lucești pe cer,
Vrea să-mi ducă moartea
Sufletul stingher.

Mi-a cercat la ușe
Și-am știut că-i ea,
Căci, să spargă pieptul,
Inima-mi bătea.

Azi s'a dus aiurea,
Măne vine iar,
Și eu știu că măne
Nu vine 'nzadar.

Ecat. Pitiș.

CRONICA LITERARA

de Aurel Marin

EMIL GIURGIUCA: *Poezii tineri arde-
leni*. Antologie. Ed. „Fundatia pentru
literatură și artă“.

După antologia poezilor tineri bu-
covineni, alcătuită de poetul Mircea
Străinul, antologia poeziei ardelenene de
azi a d-lui Emil Giurgiuca vine să com-
pleteze conturul liric al poeziei romă-
nești actuale. Nu este o întămplare că
editura a ales, pentru o asemenea lu-
crare, pe doi dintre cei mai dotați po-
eți ai tinerei generații.

Intr'adevăr, amîndouă culegerile,
oglinzind și un spirit critic remarcabil,
adună ceea ce este reprezentativ în
poezia locală.

Menită să apară sub alte auspicii
și în deosebi, să trezească comentarii
în literatura Ardealului, cartea d-lui

Emil Giurgiuca ne găsește într'o țară
desmembrată, smulși de lângă centrele
spirituale românești din care au pornit
poezii acestor locuri.

După ce face procesul activității
beletristice ardelenene, care este de altfel
al întregii literaturi provinciale, autorul,
într'o scurtă dar elocventă prefață, ex-
pune și temeiurile care au dus la alcă-
tuirea antologiei.

Era nevoie, de sigur să se reabi-
liteze prestigiul acestei poezii, printr'o
radicală triere a imensului material.
Ceea ce este interesant de reținut e
faptul că noua orientare literară a por-
nit din îndemnurile și cu eforturile ge-
nerației noastre, a celor tineri.

Niciun scriitor din vechea gene-
rație nu a căutat să pună în lumină

INSTANTANEE

Tigani

Intr'o seară venind dela serviciu am văzut în jurul casei sfatului multă lume adunată și mi-am zorit pașii să văd care e obiectul curiozității acestei mulțimi ce formase un semicerc gros, asemeni unui brâu pestriț în fața clădirii.

Venind mai aproape am văzut că după acest brâu viu se afla altul mai viu și mai pestriț. Mai multe familii de țigani nomazi venite din teritoriul cedat sprijineau zidurile, unii în picioare, alții așezați turcește sau tolăniți în toată regula pe povajul gol, femei și bărbați de toate vârstele, toți sărențoși și murdari și mai cu seamă toți flămânzi. Femei cu pruncul la sân și cu alți vreo trei broscoi atârnați de poalele hainei cerșeau spunându-ne că de două zile n'au mâncat nimic. Am băgat năna în buzunar și de-odată mă văzui înconjurată de-o ceată de purdei unii mici de tot, alții mai mărișor, care răsăriseră din pământ la vederea banului. Câțiva bătrâni, cu părul alb ca neaua, ce contrasta puternic cu fețele lor tucurii, mi-au inspirat mai multă milă. Li vedeam privind întunecați înaintea lor și depănându-și gândurile. Pentru cei doi metri de pământ de care aveau azi-mâne nevoie au trebuit sărmanii moșnegi să bată drum lung și anevoios. Oare de fapt, foamea i-a gonit, ori acel destin nepătruns ce nu îngăduie acestui biet popor să zăbovească mult pe-același petec de ioc?

Tigani sunt oameni simpatici când nu-i întâlnești la răscruce de drumuri sau în inimă de codru noaptea. Un profesor, pare-mi-se norvegian, a petrecut patruzeci de ani din viața sa, studiind pe acești faraoni cu pielea bronzată și murdară. Și ar fi continuat de sigur, dacă moartea nu puna un punct apăsător în formidabilul manuscris al acestui zelos cercetător din Nord. Nu bănuiesc Tigani cât i-a iubit un om, căci dacă ar ști, toată porodita lor risipită pe fața globului ar purta dinu după el și-ar fi bocit, cum știu ei să bocească, la moartea lui întâmplată acum vreo câțiva ani.

Tigani au o mare predilecție pentru culorile vii și întocmai cum le sunt vesmintele de colorate li-e și viața tot așa de pestriță. Aș mai putea adăuga, că așa cum le sunt vesmintele uneori de rupe le este sfâșiat și sufletul. De ce ne-am mira deci că un om a putut scoate patruzeci de ani în șir material din acest suflet, când un altul tot profesor și el, de origine german, treizeci de ani a studiat o familie de bureți.

Ecat. Pitiș

Citiți cel mai vechiu ziar

Gazeta Transilvaniei

excelenta literatură în curs de desfășurare.

Mai este necesar să adăugăm că pentru poezie în genere nu am descoperit niciodată interes în marele public?

Ce spun? Ba mai mult. Scriitorii înșiși au dovedit un slab spirit de camaraderie, ca să nu mai vorbim de o selecționare a valorilor.

Mai solidari, mergând pe linia vechilor cărturari ardeleni, mai impetuoși și mai statornici pe drumul adevăratei culturi naționale, tinerii poeți ardeleni de azi înscriu o strălucită pagină în lirica țării.

Aducând omagiul cuvenit conducătorilor de reviste literare, d-lui Ion Chinezu, emerit critic și literat de prim ordin, al cărui *Gând Românesc* va rămânea ca o piatră de hotar în cultura de dincolo de munți; d-lui Teodor Murășanu, delicatului poet care s'a integrat atât de fericit generației celei mai noi, cărora le-am adăuga noi pe d-l Al. Dima și pe d-l I. Breazu, d-l Emil Giurgiuca deschide antologia sa prin

Spicui

din dicționarul greșellor noastre de limbă

XXVI.

de Ax. Banclu

Am mai adus vorba de importanța formei în răspândirea fondului. Unora, li se va fi părut că am insistat chiar prea mult asupra ei. Aceștia nu-și dau în deajuns seama de deficitul pe care-l înregistrează orice conținut sufletesc destinat publicității, dacă veșmântul în care e îmbrăcat, e prea defectuos: rău croit și plin de pete supărătoare. Ei nesocotesc faptul că cei care îi ignorează însemnătatea, sunt sortii decepțiilor, adeseori foarte costisitoare.

Cine n'a auzit d. p. directori de ziare sau de reviste plângându-se de lipsa de sprijin — de „patriotism“! — a publicului, lipsă din cauza căreia au fost nevoiți să închidă obloanele și să pună zăvor pe ușa redacției? Sunt, în covârșitoarea lor majoritate, cei care nu se mai mulțumesc cu rolul de colaboratori ai altora, — sunt cei care, zornevoie, se vreau „șefi“, „directori“, fie fătul căruia-i dau viață din insuficiența vieții lor, oricât de anemic, de jigărit.

În primele numere cu temperatura urcată, mereu în febră, apoi cu tot mai mare palpări de viață, pe nesimțite, trec, — dacă nu în câteva luni, într'un an, doi — în împărăția „elanurilor frânte“, a „geniilor neînțeleși“, a „visurilor înțârcate“.

Sunt apoi alții, cu mai mult simț al realității, care reușesc să-și asigure oxigenul necesar pentru un timp ceva mai îndelungat, fie prin captarea bunăvoinței sunătoare a vreunii Mecena, fie prin încadrarea cheltuielilor reclamate de tipar și colaborări în bugetul vreunii minister sau instituții. Aceștia o duc cât timp li se furnizează oxigenul necesar. Nu aceștia sunt, însă, întotdeauna mai de valoare decât cei din categoria primă. Superioritatea lor o constituie numai simțul mai practic de care dispun. Oamenii ai realităților, nu ai visurilor, judecă lumea cum e, ca cum ne-ar plăcea să fie.

Nu generalizăm, firește, dar sunt unii între cei din întâia categorie, între cei „de statui visători“, care, prin capabilitatea și elanul lor, ar putea birui greutățile începutului ca, fără subvenții, să-și asigure o existență onorabilă numai pe urma tirajului pe care l-ar reclama numărul cetitorilor, dacă n'ar uita că ideile, ca să poată fi transmisibile, trebuie îmbrăcate într'o limbă care să țina seamă de matricele în care a fost turnata de cei care au creiat și creiază acest patrimoniu național și că veșmântul e tot atât de important ca și fondul. Căci cetitorul numai prin acesta poate lua cunoștință de conținutul pe care vrea autorul să i-l facă cunoscut.

Neținând seamă de acest postulat, improvizării „directori“ în graba de a-și vedea cât mai repede numele pe aripile tiparului, nu dau atenția cuvenită acestui factor esențial. Rezultatul: când încep să recunoască greșala și când caută s'o îndrepteze, să pomenesc cu mai mulți colaboratori decât cetitori.

Cazuri s'ar putea cita nu cu zecile, ci cu sutele. Nu mai departe, pe mine însumi câte publicații nu m'au pierdut dintre cetitorii și răspânditorii lor prin această nepăsare sau nepriecere!

Așa, d. p., într'o zi poșta îmi aduse un ziar spre a-l abona. Intențiile care se desprindeau din învâlișul frazelor erau bune, laudabile. Ce folos însă, dacă înveșmântarea lor îți pune la prea mare încercare îngăduința, bunăvoința. Se scria în pg. 1, col. 2: „ministrii britaniei“, „vor consimți la concesii largi“, „Ședința privată a consiliului dela 19 c. a fost foarte scurtă, în care s'a examinat rezoluția franco-belgiană“²⁾.

Ca să mă încredințez, dacă și restul paginii e tot atât de „ingrijit“ scrisă, mi-am aruncat ochii și asupra coloanei a 4-a. Aci alte floricele și mai și: „Domnii... delegații juriului vor înmăna premile cari constă în diplome și bani“. „Cum de nu se poate găsi după atâta vreme o mondalitate de-a fi constrânși vecinii dela Budapesta să ne cedeze dreptul nostru?“ „Celebrul violinist Huberman din New-York i s'a furat vioara“ etc., etc.

Erau prea multe „licențele“, ca să le poți numi greșeli de tipar. Ele erau dovada absenței unor elementare cunoștințe de limbă.

Am aruncat ziarul la coș. Un singur nr. m'a înțârcat pentru totdeauna de a-l mai lua în mână. Ba pe lângă înțârcarea de a-l mai ceti, redacția a mai obținut ceva: reclama pe care i-am făcut-o.

Și ca mine, câți alții vor fi procedat la fel! Cu altă grije și cu alt respect pentru sensibilitatea cetitorilor, rezultatul ar fi fost opus celui obținut.

De aceea spuneam că cei care neglija forma — limba cu legile ei — se pomenesc fără cetitori.

Lectura cere o încordare a minții, concentrarea atenției. Destrămând-o la tot pasul cu supărătoare greșeli de formă, însemnează că dărâmi cu stânga ce clădești cu dreapta. În cazul acesta, păcat de hârtie, cerneală și de vremea pierdută.

¹⁾ Nu-i amintesc numele, fiindcă, din păcate, tânjește încă și azi, nu susținut de cetitori — pe care nu-i are — ci de ambiția unui om, care se vrea cu tot pretul „director“, — ambiție care, pusă'n slujba altei indeletniciri, ar putea fi de un real folos.

²⁾ Topica limbii românești cere ca „a fost foarte scurtă“ să urmeze după propoziția atributivă.

Notă: Rugăm îndreptarea următoarelor greșeli strecurate în articolul precedent (XXV): În col. 2 a articolului nu: a ști, știu, știți, ci: a ști, știm, știți.

În notă nu: (Id. 8 VIII 1431) ci: (Id. 18, VIII, 1931).

În col. 3 a articolului nu: a preceda ci: a precedea.

În col. 3 a articolului nu: formulele ci: formele.

Amintirea lui George Coșbuc

de Nic. Bârsan

Din firul tors al vremii s'a desprins aproape un sfert de veac dela moartea poetului țărănimii.

Ca o adiere de vânt au trecut în umbră acești ani, ducând dincolo pe omul pe care l-a dat Ardealul în vreme de răspântii.

La 26 Aprilie a. c. s'au împlinit 24 de ani dela moartea lui George Coșbuc.

Te cutremuri la gândul că mai bine de două decenii au trecut de când acest voevod al baladei s'a întors pentru totdeauna în românescul pământ pe care l-a cântat cu atâta măiestrie.

Scoboritor al unor întregi generații de slujitori ai altarului, a moștenit dragostea pământului și a satului.

Poezia lui, isvorită din iubirea de neam și admirație față de pământul țării, poartă sentimentul adânc al sufletului țărănilor români. Oglindirea țării a găsit-o în țaran. A fost suflet din sufletul neamului, cântându-i bucuria și amarul.

Amintirea lui Coșbuc azi, în ceasuri de răscruce ale poporului nostru, ne înalță la încrederea bărbătească în împlinirea unor vremi mai bune.

În bezna de azi cărțile lui ne dau lumină și revoltă împotriva nedreptății. În clipele de acum gândul lui năvalnic este piatră de hotar.

Bucuria și amarul neamului cântate de el, nedreptățile și suferințele celor despărțiți, fac să trezească un elan dărz, pentru întărirea și ocrotirea neamului românesc.

Dorinți nepotolite răsar frământând mintea. Ele fierb în suflet o Tară Mare. Patriotismul celor de atunci îl dovedește eroismul sincer de azi. Vieța lui ca și a lui Oct. Goga s'au ridicat ca figuri luminoase de vizionari ai Ardealului. I-a stăpânit idealul măreț al Patriei. Azi răsare strălucitoare aceeași preocupare.

Firul veșniciei neamului se împletește și țese fără întrerupere, așteptând să sosească, după o noapte de întunec, zorile unei zile.

Inima zidului de oțel ridicat prin milioane de brațe bate puternic pentru fericirea țării.

Amintirea trecutului dă tărie națională și ca un soare nestins strălucește încălzind dragostea nefericită pentru țară.

Să fie această simplă comemorare a lui George Coșbuc un far de lumină nestins pentru toate conștiințele românești. Să vedem în această amintire un isvor neseecat de înviore a sufletelor noastre de Români și o culme de gândire și simțire românească.

Citiți

„Gazeta Transilvaniei“

luminoase prezentări bio-bibliografice, la care se alătură excelențele chipuri în lut ale sculptorului I. Vlasiu.

Nu toate poeziile sunt de antologie dar, oricum, ele dau o icoană clară a posibilităților și năzuințelor poezilor ardeleni.

Vom întâlni astfel, în sărbătoreștile pagini ale *Poezilor tineri ardeleni*, pe tânărul Șt. Baci, neindeajuns de conturat, cu același vers neregulat dar de o abundență de imagini și ingenuitate notabile, poet al unei tinereți exultante, dornic de mari experiențe; pe d-l Ion Bălan, pastelist care știe atât de discret să strecoare ființa noastră umilă între frumusețile perene ale naturii; pe d-l Vlaicu Bărna, trecut prin multe experiențe lirice pentru ca să se oprească la o poezie aeriană, rece, asemănătoare în cadențele ei cu aceea a d-lui Lucian Blaga, dar de certă personalitate; pe d-l Mihail Beniuc, cel mai fecund, mai tumultuos și mai iubit poet al generației sale, care sub aparența scepticismului duce pe cărările

adevăratei arte sunetul grav al lirei eminesciene ca și pe acela propriu; pe suavul cântăreț al iubirii, George Boldea, mort înainte de a-și fi definit personalitatea; pe d-l Radu Brateș, clasic ca formă, cu trei dintre cele mai bune poezii din antologie; pe d-l Teofil Bugnariu, mai puțin meșteșugar al versului cât interpret al unor reale emoții; pe D-na Olga Caba, exploratoare a unor ciudate teritorii noi, în ale cărei versuri muzicale plutește atât de învâlișor sentimentul alunecării din viață; pe d-l N. Caranica, înrudit prin varietate de teme și putere de expresie cu d-l M. Beniuc, cu un singular *Imn de pe câmpie*; pe d-l Emil Giurgiuca, rapsoad al pământului ardelen și neîntrecut pastelist; pe d-l Ion Th. Ilea, care aduce o puternică vână de folclor în versu-i dinamic; pe Ion Moldoveanu, poet candid, căruia o moarte timpurie i-a frânt generosul elan; pe d-l T. Murășanu, cântăreț al zărilor ardelen și al singurătății; pe d-l E. Pamfil, mai puțin cunoscut dar cu câteva note li-

rice vrednice de atenție; pe d-l Grigore Popa, pastelist al cărui vers e turburat, ici și colo, de întrebări mai grave; pe d-ra Ivonne Rossignon, a cărei poezie are un sunet atât de plăcut; pe d-l V. Strava, încă sub aripa tutelărilor bacoviană și, încheind fericitul buchet, pe d-l C. I. Șiclovanu, poetul cel mai deosebit de grup, cu versuri ce stăruie cu bogate rezonanțe în amintire.

Așezând alături, cu iubire și înțelegere, poeți de formații și posibilități diferite, d-l Emil Giurgiuca a reușit să ne dea o bună imagine a poeziei noi din Ardealul de azi.

În stăruie, precis informat asupra literaturii din această regiune, d-sa e numeră pe ceilalți poeți, pe care nu i-a putut îngloba în antologie dar care, demni ucenici astăzi, vor intra mâine, cu aceeași îndreptățire, într'o viitoare ediție.

10 Mai

de I. Bozdog

— Continuare din pag. 1-a —

de pe valea Donețului, dela Tanagerog și Feodosia, unde sângele românesc a răsunat umilirile de veacuri și s'a amestecat cu glia străină pentru a-i veni în ajutor fratelui de arme greu încolțit, sunt tot atâtea perle ce s'au adăugat falnicelor nume de localități care ne-au adus zece Mai al Independenței lui Vodă Carol, zece Mai al desrobitorului Ferdinand cel loial și care vor desăvârși, în curând, rodul jertfelor reîntregitorului Mihai.

Zece Mai din acest an este un popas de o clipă în cadrul istoriei românești în care se înscrie cu fapte de sânge hrisovul ce va sta la noile temelii pe care se statornicește pentru veacuri cea mai încercată țară cu cei mai jertfelnici fii.

În unduirea mulcomă a tricolorului nostru azi descifrăm mii de nume de eroi care s'au înscris în faldurile lui. Fiecare steag și steguleț poartă azi pe o parte nume de sate și orașe desrobite, nume de râuri și munți trecute, iar pe cealaltă parte brațe frățești întinse spre noi.

Ca și alte dați, toată suflarea românească de pretutindeni vibrează la un loc, într'o singură inimă, într'un singur gând. Milioane de brațe descătuse de curând se ridică acum libere spre cerul senin al României Mame. Ochii împăingeniți de lacrimi înalță rugă de mulțumire și din toate piepturile un singur suspin, o singură rugăciune se înalță, care se preface cu fiecare clipă într'o viforoasă hotărâre: de a desrobi întregul pământ românesc și de a-i reda strălucirea meritată întregului neam.

Pe drumul acestei înălțări naționale se vor mai ridica movile noi și cruci românești. Voința dărză a floarei neamului, tineretul generos, străjuiește la hotarele țării, gata de orice jertfă. Ei își scriu azi voința nesdruncinată care este testamentul lor cu aceeași literă și cu același unic înțeles lămurit pentru lumea întreagă: *dreptul la viață și onoare națională a tuturor Românilor între hotarele etnice ale neamului de eroi.*

După Austria Rusia

de A. A. Mureșlanu

S'a afirmat de atâtea ori că „veacul al 19-lea a fost veacul naționalităților“, fără să se bage de seamă că această lozincă nu se potrivește, decât pentru o parte a Europei și că ea nu se poate aplica față de statul european cu extensiunea teritorială cea mai mare, față de imperiul țarilor.

Un istoric polon din veacul trecut, vorbind despre structura suflătescă a imperiului rus de pe timpul când a început a deveni o amenințare pentru Europa, ne spune că Petru cel Mare a făcut tot ce i-a stat în putință ca să nimicească libertatea cugetării în imperiul său. Pentru a paraliza și puțințele rămășițe ale vechii libertăți din capitalele Chiev și Moscova, el a întemeliat la Nord — în regiunea cucerită dela Suedezii și Finlandezii — „un oraș fără suflet și fără gândire, făcând din el reședința unei mașini guvernamentale care trebuia să strângă ca într'un brâu toată națiunea, să despoaie pe toți indivizii de liberul lor arbitru și să-i transforme în instrumente pasive, supuse numai mișcărilor ce li se impuneau și i le impunea cu mâna lui de fier, fără milă, stăpânul lor“.

În acest spirit, influențat de imperialismul mongolic, s'a dezvoltat împărăția rusească și subț urmașii lui Petru cel Mare; el a fost urmat și imitat și de celebra țarină de origine germană, Ecaterina II-a, așa că, cu drept cuvânt, Rusia putea fi caracterizată de istoricul polon citat drept „țara tăcerii, în care cuvântul este ucigător“.

În nicio țară din Europa, cu excepția Turciei, n'au fost tratate naționalitățile într'un mod mai vitreg și mai neomenesc, ca în Rusia. N'a interzis chiar Petru cel Mare tipărirea cărților în limba ucraineană, și întrebuițarea acestei limbi în școală și administrație, cu toate că ea fusese odinioară limba vechiului principat al Chievului și cu toate că ea era, ca și limba polonă, persecutată de el în același fel, o limbă slavă?

Cu toată politica de asimilare forțată a vechilor țări, care a dus la hegemonia desăvârșită a conglomeratului slavo-fino-mongolo-turanic care poartă numirea de „Rușii mari“, asupra celorlalte naționalități, aceștia n'au reușit

nici până astăzi să formeze majoritatea absolută a locuitorilor imperiului.

După statistica oficială a imperiului rus din anul 1897, din 126 de milioane locuitori ai săi numai 43.7% aparțineau naționalității Rușilor propriu zisi, celelalte 56.3% împărțindu-se asupra celorlalte naționalități.

Fiind deci Rusia un imperiu poliglot și asupritor de naționalități ca și vechea Austria sau Austro-Ungarie, se pune cu drept întrebare: cum de nu s'a pus în politica europeană și în decursul marelui războiu trecut și problema desmembrării și deslințării ei? Acest fenomen se datorește fără îndoială izolării ei politice, inferiorității ei culturale față de Austria și sistemului de dominație tiranic și despotice țarist. Dintre naționalitățile Rusiei, Polonezii au fost aproape singurii care au încercat eliberarea lor și au făcut să se vorbească de ei în Europa, dar ei au fost și poporul cel mai civilizată al imperiului.

A doua cauză care a împins în urmă problema desmembrării monstrului moscovit, a fost constelația europeană nefavorabilă și politica „marilor alianțe“, inaugurată, după eșecul dela 1866, care, împărțind Europa în două tabere, a așezat pe Ruși alături de cea mai mare sprijinitoare a mișcării de eliberare a naționalităților subjugate din epoca anterioară, de Franța.

Nu mai încapă nicio îndoială că imperfecțiunea ordinii europene stabilite prin pacea dela Versailles a zăcut în faptul nerezolvării problemei etnice și politice a Răsăritului care era o problemă tot atât de arzătoare, dacă nu chiar mai presantă, decât problema monarhiei dualiste, și fără de care nu se putea ajunge, în niciun caz la o pace stabilă și definitivă pe continent.

Va fi deci de datorita viitorului areopag, destinat de providență să dea o înfățișare mai perfectă și mai fierească organismului politic al Europei, să rezolve în mod definitiv și problema întârziată, din cauza împrejurărilor nefavorabile din trecut, a Rusiei, deslințând, odată și pentru totdeauna, și ștergând de pe harta lumii, hibrida, monstruoasă și anarhică alcătuire de stat europeană-asiatică dela răsărit spre fericirea omenirii întregi.

Problema sectelor la noi

de Pr. A. Radu

E de sigur un adevăr astăzi, afirmația că biserica a avut în tot trecutul nostru un rol de o importanță capitală, sub raport național, social, cultural etc. Legăturile între biserică și neam au fost așa de intime și strânse în toată dezvoltarea noastră istorică, încât marele geniu național, M. Eminescu a putut să spună fără teamă de contradicție, că biserica este „maica neamului nostru“. În deosebi în plămădirea unității noastre național-politice, biserica strămoșească, a avut un rol hotărâtor, fiindcă ea a realizat mai întâi unitatea suflătescă a neamului prin unitatea aceleiași credințe.

Lipsa războaielor confesionale și a ereziilor religioase în trecutul vieții poporului român, constituie un adevăr indiscutabil. Neamul nostru, care a asimilat așa de desăvârșit esența creștinismului iubire, și-a păstrat cu tenacitate credința sa religioasă, dar n'a persecutat alte credințe. Dimpotrivă, Românul prin firea sa blândă și îngăduitoare, a fost de o largă toleranță față de alte credințe, nu numai creștine, ci chiar opuse creștinismului ca, iudaismul și mohamedanismul. Astfel, cine nu știe, că Hussiții prigoniiți, și-au aflat adăpost la noi, sau Lipovenii a lungăți din Rusia și-au găsit refugiul și protecția tot la noi. Dar chiar, Mohamedanii din Dobrogea, de câtă solitudine nu s'a bucurat din partea statului român?

N'a ajutat statul român, până și zidirea de moschei?

În privința „omeniei“ cu care neamul și statul român a tratat diferitele confesii creștine și necreștine, socotesc, că nu-și găsește asemănare, în toată lumea. Prin această „toleranță proverbială“ ne-am câștigat un titlu de înaltă nobleță morală, în fața lumii și a istoriei, pe care nimeni și nimica nu ni-l va putea lua.

Neamul nostru n'a manifestat nicio odată tendințe de prozelitism religios și n'a exercitat nicio opresiune asupra vreunei credințe străine, ci dimpotrivă a garantat tuturor cultelor libertatea și protecția și chiar le-a acordat în mod egal subvenții din bugetul țării.

Problema sectelor la noi este de dată mai recentă. În România mică, nu exista o problemă sectară, pentru simplul motiv, că nu existau secte. Ea s'a pus și la noi numai după războiul de întregire. Prin alipirea diferitelor provincii, statul român, — așa de omogen sub raport religios — a devenit deodată un stat policonfesional și cu un mozaic bizar de secte între hotarele sale. Astfel din Transilvania ne-au venit mai ales sectele, așa numite raționaliste, de origine protestantă, ca: anabapțiștii,

bapțiștii, secerătorii, penticostaliștii, evangheliștii...; iar din Basarabia ne-au venit sectele cu tendințe mistice: Rasednicii, Lipovenii, Duhoborții, Molocanii, Scapeții, Chlăștii, Inochentiștii, Arhangheliștii... Așadar „toate sectele din vechea împărăție a Rusiei și din putreda Austrie îngroșate cu aberațiile de care au fost infectați bieții ardeleni, plecați în America după lucru și câștig și reînțorși în țară, și-au găsit adăpost și refugiu pe pământul ospitalier și îndelung răbdător al României“.

Cu o astfel de „zestre“ sectară era firesc ca sectele să devină o problemă atât pentru stat, cât și pentru biserică, ambele deopotrivă amenințate. Aceste secte, profitând de starea în care se găsea statul — în curs de organizare, — ca și de proverbia noastră toleranță și ospitalitate, au devenit foarte agresive și în curând au reușit să se infiltreze în periferiile orașelor, ca și în lumea satelor. Succesul lor se mai datorește și faptului, că ele aduceau ceva nou, sau mai bine zis promiteau ceva nou, în timp ce biserica fericită de înfăptuirea idealului nostru național, pentru care luptase atât de mult, era oarecum surprinsă de noua avalanșă sectară. Curând însă, biserica s'a trezit, după ce văzuse triumful sfintei noastre dreptăți, întregirea, și începu acțiunea de propagandă antisectară, arătând statului, necontentit, grava primejdie ce o reprezentă sectele pentru consolidarea lui. Dacă biserica în lupta ce a dus-o împotriva sectelor, n'a avut succesul dorit, aceasta se datorește atitudinii excesiv de tolerante pe care statul român a luat-o față de secte. Politica noastră față de secte a fost în funcție de dependența în care ne găseam față de „Liga Națiunilor“, care ne cerea libertate absolută pentru toate sectele.

Numai astfel ne putem explica, de ce secta baptistă la noi a fost scoasă din rândul sectelor și pusă între asociațiunile religioase, situație privilegiată din punct de vedere juridic.

Mai trebuie menționată o anumită mentalitate, mai ales în clasa cultă, care când n'a privit cu indiferență pe sectari, de multe ori i-a înconjurat cu simpatie. Prin urmare, la impetuoasa propagandă sectară, noi am opus lipsă de înțelegere, indiferență și uneori complicitate prin simpatia noastră. Iată tabloul sumar al cauzelor, care explică de ce biserica n'a reușit să rezolve problema sectară. Acum, natural că altfel vede această problemă, statul, și chiar societatea noastră are o altă mentalitate față de secte. Abia acum am ajuns pe drumul cel bun.

Gazetarul

de Dr. N. Căliman

Continuare din pag. 1-a

urmă să-și prostitueze cuvântul scris în gazetă și să-și valorifice așa, cum îi dictau nevoile vieții.

Dacă voim, ca cuvântul scris în gazetă să-și recâștige valoarea și încrederea de altă dată, vor trebui să fie scoși din cadrele gazetăriei de mâne toți acei, mici și mari, care au călcat mereu etica scrisului gazetăresc, au făcut marfă de vânzare din cuvântul lor, au servit la toate altarele și s'au închinat rând pe rând la toți idoli ciopliți de ei.

Organizația profesională gazetărească nu va însemna că numai cei intrați în ea vor putea practica scrisul gazetăresc. Acesta nu poate fi legat numai de profesiunea de ziarist. Scrisul este legat de gânduri și idei. Iar acestea nu pot fi mărginite numai la cadrele strănate ale profesiunii de ziarist.

Dar va trebui să însemne organul, care să se îngrijească de partea materială a ziaristului. Și tot atât de mult

va trebui să supravegheze latura morală a lui.

Fiindcă gazetarul de mâne, pus în serviciul propagandei naționale și sociale, va trebui să fie un idealist, un om de caracter, cu morală individuală, socială și națională fără pată, consecvent în vorbă și atitudini. Nu se va mai putea admite în viitor, ca ziaristi mari și de talent să-și schimbe scris și atitudini după cum bat toate vânturile și să-și îndrepte scrisul către izvoarele tuturor fondurilor.

Din gazetă va trebui să se facă amvon. Cuvântul scris al ei va trebui să fie evanghelie. Iar ziaristul va trebui să devină preotul sfântului altar național și social. Preot cu tot atâta morală națională, socială și individuală, câtă morală individuală și creștinească cerem azi preotului, care servește în sfântul altar al bisericii.

Așa va fi organizația profesională a ziaristilor de un real folos pentru ei. Iar gazetăria va putea ajunge adevăratul mijloc de propagandă națională.

Ziua Domnului

Lumină pentru orbi

„Una știu: orb am fost și acum văd“. Sf. Ioan IX; 26.

Așa a vorbit orbul din naștere după vindecarea lui miraculoasă.

Sf. Ioan ne înfățișează minunea cu orbul din naștere în mare strălucire, ea fiind săvârșită în ziua de odihnă, deslănțuind din această cauză un nou val de ură, împotriva lui Isus, din partea fariseilor.

Orbul cerșind milă la margine de cale este privit de Hristos cu dragoste. Venise ceasul mântuirii acestui om, arătându-se prin el puterea și slava milostivirii lui Dumnezeu. El nu s'a oprit în râvna lui pentru lumină, ci s'a dus la lacul Siloam, înțelegând că acest moment este hotărâtor și că odată pierdut nu se va mai reîntoarce.

Era clipa mântuirii lui. Cel vindecat, îmbrăcat în bucuria tămăduirii și a recunoștinței față de Isus, cuvântă fără teamă celor ce-l întreabă.

Cercetarea fariseilor asupra acestei minuni, pe care Domnul a săvârșit-o, mustrarea dată de ei celui ce a fost orb și alungarea lui dovedesc slăbiciunea credinței lor și orbirea sufletească.

El au tăgăduit ceea ce n'au fost în stare să vadă.

Aceasta-i orbirea lumii.

Sunt robii păcatului, care întunecă mintea și inima. Sunt orbii sufletului pe care îi află în calea zilei. Sunt cei care rătăcesc pe meleagurile întortocheate ale vieții. Așteaptă să te poticnești de ei, lăsându-te biruit.

Veți cădea, ridică-te și stăruie în înfruntare.

Credința în Hristos înseamnă convingere și ea te însuflețește ca să înfrunți protivnicile. Credința dă tărie, convingere și biruință.

Sufletul trebuie schimbat, întărit și înălțat.

Orbirea o vom vindeca prin lucrarea darului lui Dumnezeu.

Să nu oprească priveliștea lumii lumina mântuirii. Să trecem peste necazuri ridicându-ne din întunerecul rătăcirii. Stăruința aduce vindecare. Roua cuvintelor lui Hristos va putea vindeca orbirea tuturor, făcându-i lucrători ai darului dumnezeesc.

Isvorul de ușurare și fericire ce se revărsă din învățătura Domnului trece pe lângă noi. Rămâne ca noi să luăm cu înbelșugare din el.

Lumina sufletului, credința în Dumnezeu este adevărul vieții. Fără limpezimea ochilor sufletești ne sbatem în cea mai grea orbire.

Așa erau cei din vremea Mântuitorului care nu vedeau minunea, dar vedeau că ea s'a făcut în ziua de odihnă.

Orbi îi numește Hristos pe aceștia ce uită dreptatea, mila și credința.

Să privim la cel tămăduit cum duce vestea minunatei mântuirii ca un ucenic al Domnului. El a dobândit lumina ochilor și lumina credinței.

Tina tămăduirii pusă de Isus pe ochii orbului așează azi în inimile celor ce-L ascultă, putere și milă.

Orbul din evanghelie trece peste timpuri și răzbate azi între noi spunându-ne: orb am fost și acum văd.

Dar trăitorii de astăzi, ca și cei de atunci, zâmbesc cu milă când e vorba de Hristos și biserica Lui și neagă cu mândrie credința în Dumnezeu.

Acum, ca și atunci, ei sunt orbi și povățuitori orbi.

Să vedem această orbire a sufletului și să îngenunchiem la Hristos care zice: „Eu sunt lumina lumii; celce urmează mie nu va umbla întru întunerec, ci va avea lumina vieții“.

Să alergăm la Isus pentru a găsi odihna sufletească. Să-L rugăm ca darul luminii Lui să pătrundă în inimi împodobindu-le cu strălucirea faptelor.

Ele sunt, prin biserică, casa de adăpost a celor nenorociți căci ne aduc pururea aminte de cuvintele: „una știu: orb am fost și acum văd“.

Preot Nic. Bârsan

Medicul NOSTRU

Hemoragia cerebrală (Apoplexie, Dambla).

de Dr. Valeriu Stinghe

Cele cuprinse în acest articol interesează cu deosebire persoanele în vârstă dela 40 de ani în sus, pentru că acestea dau cei mai mulți tributari acestui regretabil și grav accident, apoplexia. Prea sunt multe tragediile omenesti pe care le cauzează, prea multe energii înfrânge în plină epocă productivă a vieții, pentru ca această boală, hemoragia cerebrală, să nu merite luarea noastră aminte și să nu insistăm puțin supra ei.

Cine nu s'a îngrozit la vestea fulgerătoare că pe cutare rudă sau prieten l-a lovit dambლა? In conștiința poporului nostru acest accident înseamnă ceva extrem de rău, grav, pentru că numai așa se explică pentru ce cei răi de gură, când vor să anatimizeze un dușman, îl gratifică cu: „Lovi-l ar dambლა“!!!

Ce înțelegem prin hemoragie cerebrală? Este ruptura unei arteriole (artere mici) în creier, cu tot cortegiul ei de consecințe.

Care sunt cauzele acestei hemoragii cerebrale? Iată-le: arterioscleroza, guta, alcoolismul, sifilisul, hipertensiunea (tensiunea prea mare în sânge).

Cauzele ocazionale sunt: un efort prea mare, o emoție prea mare, o supărare, un chef, un acces de tuse.

Semnele bolii Iată un om, în cea mai înfloritoare stare a sănătății, că într-o bună zi deodată îl apucă amețea, i se întunecă vederea, mai face câțiva pași, se clatină și-apoi cade ca trăznit, ca o masă inertă, pierzându-și cunoștința. Acest tablou formează așa numitul *ictus apoplectic*.

Uneori, când scurgerea de sânge în creier a fost mai mică, acest ictus poate lipsi, individul simțind doar o amorțelă în membre, care încetul cu încetul se transformă în paralizie.

Bolnavul lovit de apoplexie este într-o adevărată comă apoplectică, toate funcțiunile vieții sunt suspendate, cu excepția bătăilor inimii și mișcărilor respiratorii, care sunt conservate. Bolnavul urinează pe el și elimină fecale în mod inconștient.

O jumătate a corpului este paralizată.

Fața se strâmbă, limba este deviată într-o parte, bolnavul prezintă turburări în vorbire, abia îl înțelegi ce spune.

Câteva luni părțile paralizate rămân moi, flaște, după care timp acele

părți se contractează, se înțepenesc. Din această cauză poate a observat fiecare că cei paralizați au antebrațul flexat pe braț (la membrul paralizat), iar când merg își târăsc piciorul paralizat, făcând așa numita „mişcare de coasă“.

Mulți apoplectici prezintă și tremurături mai mult sau mai puțin accentuate.

Hemoragia cerebrală poate fi mortală instantaneu (hemoragie fulgerătoare). Alteori, bolnavul nu mai iese din coma apoplectică, descrisă mai sus, și în câteva zile moare. Primele trei zile sunt cele mai critice, alteori 10-12 zile. Alteori, după o ușoară ameliorare poate surveni moartea, din cauza unei noi hemoragii cerebrale.

Apariția temperaturii și unei plăgi în regiunea fesieră comportă un pronostic (viitor) grav.

Sunt cazuri favorabile, când bolnavii scapă de moarte, însă rămân infirmi, hemiplegici (cu jumătatea corpului paralizată), cu turburări în mers și eventual la scris (când mâna dreaptă este paralizată).

Uneori moartea survine după luni, sau ani în urma unui nou atac de apoplexie, sau printr-o complicație pulmonară (pneumonie sau bronhopneumonie).

Tratamentul. Contra acestui accident de cele mai multe ori suntem desarmați. Vom așeza bolnavul în pat, în completă liniște, vom aplica o pungă cu gheață pe cap, medicul va provoca o sângerare dintr-o vână dela antebraț, iar după ce bolnavul își revine vom trata cauza care a provocat apoplexia: sifilisul, arterioscleroza, guta, hipertensiunea. Paralizările se vor trata cu curenți electrice (după indicațiile medicului), băi de nămol, băi cu sare.

Hemoragia cerebrală este o surpriză neplăcută atât pentru bolnav cât și pentru cei din jur. Ea nu poate fi prevăzută, poate fi însă uneori evitată prin oarecari reguli de igienă generală, printr-o igienă alimentară rațională, prin evitarea abuzurilor de orice natură și cu deosebire a alcoolului, prin evitarea emoțiilor, a supărărilor. Vom desoperi un sifilis latent, nebănuit, prin analiza sângelui făcută la răstimpuri și'n cazul unui rezultat pozitiv, adică atunci când sifilisul este prezent, vom face tratamentul cu preparatele arsenicale (neosalvarsan) și bismutice prescrise de medic.

Economicul primează

de Ion Berclu

Ferocele materialism al epocii noastre ne-a copleșit, transformându-ne, pe cei mai mulți într-o mașină oarbă sau într'un apendice al pântecului, a cărui capacitate crește în raport cu făcile de mastodont ale noului om: a omului fiară

A luat naștere o nouă religie, aceea a hranei.

Se tot împușinează sămânța vechilor închinători ai idealului și ai tuturor ideilor nobile, dumnezești și umane, care singure dau vieții noastre un conținut, un sens și o rațiune.

Noul vițel de aur se numește *economicul*, iar deviza sa este: *economicul primează*.

În fața acestui crez, totul trebuie să se plece, fiindcă noul zeu este crud, sdrobind chiar sufletele muritorilor pentru a ajunge la suprema sa țintă: hrana, cât mai multă, cât mai bună și cât mai ușor smulsă din sudoarea altora.

Sunt cumplite vremurile ce le trăim.

Multe din vechile așezări, comunități, obiceiuri și chiar tradiții trebuie să se acomodeze „noilor imperative“.

O necesitate inexorabilă cere jertfirea a tot ce avem mai de preț.

A reduce însă totul la economic și a privi totul *nu mai* prin această prismă deformată pare a ajunge la o nouă barbarie, la o nouă formă de exploatare a omului prin om, lucru de mult trecut în arhiva trecutului.

Dacă ai un ideal, dacă simți în sufletul tău iubire pentru un scop mare, moral și uman, atunci prin credință și libertate, se mișcă și munții din loc, fiindcă totul se hrănește de spirit, de suflet, fără de care nimic statornic nu se poate crea în lumea aceasta.

Nimic nu-i mai primejdios pentru reușita unui plan, oricât de ingenios ar fi ticluit, ca siluirea sufletului uman și sufletului național.

Economice.

„Mărginenii“

de Ion Opris

Insemnătatea studiului d-lui profesor I. Hașeganu, apărut de curând la Brașov sub numele de „Mărginenii în viața economică a Transilvaniei și a Vechiului Regat“ a fost competent arătată într'un număr mai vechiu al „Gazetei Transilvaniei“.

În rândurile acestea remarc un fapt de o importanță covârșitoare și care poate folosi economiei noastre „naționale“.

Cunosc destul de bine, așa putea spune, satele și toată regiunea „mărginimei“. Ei bine, în părțile acestea — și cartea d-lui prof. I. Hașeganu e mărturie — nu întâlnim astăzi și nicio dată nu s'au putut așeza aici străinii. În Săliște, în Jina, în Poiana, în Rășinari, în Rod, ca și în toată mărginimea comerțul a fost făcut totdeauna de Români. Niciunui evreu nu i-a priit mediul din mărginime, aci, Românii locali fiind tot atât de buni negustori și comercianți, ca și străinii, sau chiar mai buni. Mărginimea care e cuprinsă în hotarele județului Sibiu, un centru incontestabil sășesc, de mare însemnătate în economia provinciei de dincoace de munți, această mărginime a fost lipsită cu desăvârșire și de negustori și de comercianți sași.

Românii mărgineni au dovedit-o — sunt foarte buni negustori, sunt foarte buni comercianți, atât la ei acasă unde fără niciun fel de organizare profesională hansiatică, de protejare sau altfel, n'a putut pătrunde niciun singur element de origine străină, cât și în afară, adică „în țară“ și chiar peste hotare, în Rusia sovietică, unde principala lor ocupațiune o formează oieritul și comercializarea produselor acestora.

La noi, s'a pus în timpul din urmă mereu în discuție problema românizării vieții economice. S'a susținut și se susține chiar că, elementul românesc nu are aptitudini pentru comerț și pentru industrie și deci nu se poate încadra în condițiuni optime în viața practică economică.

Profundă eroare. Mărginenii ne servesc exemplul clasic.

Dar, s'a gândit cineva la acești Români? S'a ocupat cineva cu ideea plantării și a cultivării elementului românesc din mărginime în economia românească pe întreg cuprinsul țării? Nu. Cel puțin până acum. Tot așa avem dincolo de Carpați pe „Olteni“.

N'ar fi o idee lipsită de interes, introducerea mărginenilor și a oltenilor în comerțul românesc, unde pot face ispravă și cu siguranță pot înlocui pe străini, poate chiar mai strălucit.

În „mărginime“ se găsesc încă destui Români de profesie comercianți sau negustori, care, pot fi cu folos întrebuințați în economia noastră națională.

Și mărginenii au aptitudini neîntrecute, au inițiativă, au curaj; dovadă, continua lor emigrare.

Reușita unei românizări a vieții noastre economice, cu mărgineni și cu olteni, necesită însă o organizare specială.

Cu problema aceasta ar fi de dorit să se ocupe cineva mai serios, la noi.

Sufletul acesta strivit stă în carapacea sa și așteaptă clipa eliberării sale, a desfășurării mărețe a arpelor sale, mai puternice cu cât durată apăsării a fost mai lungă și lovitura mai dură.

Lucrurile ce păreau simple speculațiuni filosofice a câtorva întârziți și naivi, care credeau încă în puterea miraculoasă a spiritului și a conștiinței naționale, care nu poate avea decât un drum și o țintă, încep să devie realități strigătoare, lumini ce orbesc cu strălucirea lor și dau speranțe de apropiată și totală reînviere.

Să fim vrednici și să ne pregătim sufletele!

De prefutindenii

Germania se îngrijește de apă bună și aer curat.

Institutul prusian pentru igiena aerului, solului și apei a devenit zilele acestea „Institutul Reichului pentru apă și aer”, fiind preluat de Reich. Institutul este unic în felul lui atât în Germania cât și în toată lumea. După cum spune și numele său, se va ocupa exclusiv cu problemele privitoare la calitatea apei și aerului din punctul de vedere al sănătății publice. Institutul va controla apa de băut și cea întrebuințată pentru scopuri industriale, va stabili condițiile pentru filtrarea apei, va face propuneri pentru apărarea cetățenilor care ar suferi din cauza aerului stricat din apropierea marilor uzine industriale etc. Noul institut va sta la dispoziția autorităților, marilor industrii și tuturor cetățenilor în toate problemele din acest domeniu.

Incerările pentru cercetarea și stabilirea modalităților pentru filtrarea apei și curățirea aerului nu sunt tocmai noi. Ele sunt în strânsă legătură cu dezvoltarea industrială a Germaniei și încă în anul 1901 Departamentul medical al Ministerului Cultelor al Prusiei a pus bazele unui institut pentru cercetarea și controlul apei. În 1923 s'a fondat Institutul prusian pentru igiena aerului, solului și apei, care a fost preluat acum de Reich și unde lucrează un mare număr de specialiști, chimiști, igienisti etc. Activitatea institutului, care este înzestrat cu numeroase laboratoare, o mare bibliotecă etc., va fi extinsă asupra întregului Reich. (RDV)

Căile Ferate Române au deschis un credit de 10,5 miliarde pentru lucrări și comenzi din Germania.

După cum anunță ziarul „Berliner Börsen Zeitung” creditul de 8,5 miliarde lei acordat Căilor Ferate Române la 11 Aprilie 1941, a fost ridicat printr'un decret lege la 29,8 miliarde lei. Prin același decret lege CFR-ul a fost autorizat să efectueze lucrări și comenzi în valoare de 10,5 miliarde lei în Germania. În vederea plății acestor comenzi Căile Ferate Române au fost autorizate de a emite obligațiuni în RM. (RDV)

Oamenii cu fruntea înaltă sunt cugetători ?

În general se spune că oamenii cu fruntea mică sunt slab dotați intelectualmente, iar cei cu fruntea mare inteligenți sau gânditori. Această concepție foarte răspândită că fruntea înaltă este un semn pentru capacități intelectuale mari nu corespunde de loc adevărului, forma exterioară a capului nu joacă niciun rol pentru inteligență. Boli de copii, accidente în copilărie și la naștere pot modifica sau evidenția forma creștetului capului. Marii gânditori au avut adesea și frunți mici. Pentru inteligența unui om este decisivă numai forma creierului.

Recolta mondială de tutun

Consumul de tutun din lumea întreagă este foarte mare. Anual se recoltează pe tot globul pământesc aproximativ două miliarde kg. de tutun.

Vârsta broaștei țestoase

Dintre toate viețuitoarele, broasca țestoasă atinge vârsta cea mai înaintată. Au fost găsite broaște țestoase, care împliniseră 300 ani.

Bulgaria va fabrica cauciuc sintetic

După cum se anunță, Bulgaria proiectează fabricarea cauciucului sintetic. S'au și pregătit legile respective. Pentru ușurarea producției de cauciuc sintetic, produsele chimice necesare au fost scutite de impozit.

Cel mai vechiu drept

Cel mai vechiu drept cunoscut astăzi este cartea de legi a regelui babilonian Hamurabi. Acest drept a fost creat acum aproximativ 4000 ani.

Cartea cuprinde 283 paragrafe și multe din ele ne par foarte contemporeane. De pildă, după acest drept furtul de copii este pedepsit cu moartea, iar femeile au personalitate juridică.

Biblioteci asupra vieții furnicilor

Asupra vieții furnicilor s'a scris un număr imens de cărți, mai mult sau mai puțin științifice. Într'o bibliotecă din Washington există aproximativ 10.000 volume asupra furnicilor.

1200 ani dela nașterea împăratului Carol cel Mare

La Aachen a avut recent loc sărbătorirea comemorativă a celei de a 1200-a aniversare dela nașterea împăratului Carol cel Mare.

Un nou material pentru construcția vaselor

Resturile de lemn care au absorbit rășină sintetică lichidă și sunt apoi presate, dau un excelent material pentru construcția vaselor. Acest lemn presat, îmbibat cu rășină sintetică este rezistent în contra apei sărate, ploilor, zăpezii, gheții și razelor solare. Deasemenea are avantajul de a fi ușor. Se mai adaugă că acest lemn presat este mai dur, rezistent la loviturile de schije și nu este așa de ușor atacat de ciuperci și termite. Deasemenea sunt mai reduse costurile de fabricare și prelucrare.

Prima mașină de cusut

Prima mașină de cusut a fost construită în 1807, deci acum 135 de ani, de un croitor vienez, pe nume Josef Madersperger.

A aduce o ușurare cusutului prin „Mâna de fier” („eiserne Hand”) — cum era numită la început mașina de cusut a fost posibil numai după cercetări și experiențe care au durat ani de zile. Prima mașină a lui Madersperger a fost o construcție extrem de complicată și nu tocmai practică, deaceia inventatorul a continuat s'o perfecționeze și după o muncă de șapte ani a reușit să obțină o mașină de cusut utilă, care putea realiza 100 de împunsături pe minut. Această mașină perfecționată, care este păstrată cu sfințenie în Muzeul tehnic din Viena, este considerată și azi de specialiști ca o adevărată capodoperă a mecanicii de precizie.

Madersperger, care a sacrificat totul în vederea realizării acestei mașini a sărăcit într'atâta încât n'a putut plăti nici taxele de patent, și în timp ce el s'a stins sărac într'un azil, opera sa a cucerit lumea și continuă și azi să fie un obiect de mare utilitate. (RDV)

Casina Română din Brașov

CONVOCARE

În conformitate cu dispozițiunile art. 15 din Statutul Casinei Române din Brașov, cu onoare invităm pe membrii Casinei la:

Adunarea generală ordinară

care va avea loc Sâmbătă 16 Mai 1942, orele 18 d. m., în localul Casinei Române, cu următoarea

O r d i n e :

1. Constituirea adunării;
2. Deschiderea adunării de către președinte;
3. Raportul Comitetului asupra activității pe timpul dela 1 Octombrie 1940 - 30 Septembrie 1941;
4. Raportul contabilității;
5. Raportul comisiei de cenzurătoare asupra gestiunii 1940/1941;
6. Aprobarea rapoartelor și descărcarea Comitetului și Censorilor pentru acest an de gestiune;
7. Proiectul de buget pe anul 1941/1942 și aprobarea lui;
8. Diverse;
9. Alegerea Comitetului și Comisiei de Censori pentru noul termen de 3 (trei) ani;
10. Închiderea adunării.

În caz că în ziua și data de mai sus nu se va întruni numărul de membri cerut de statute, adunarea generală se amână pe ziua de Sâmbătă 23 Mai 1942, orele 18 d. m., în localul Casinei Române, cu același program.

Brașov, în 30 Aprilie 1942.

Președinte, p. Secretar,
Ing. Ion Ionică. Const. Bobancu.

Știri din

Vama-Buzăului

Ziua sădirii pomilor

Într'un cadru impunător, în ziua de 30 Aprilie 1942, pe perimetrul râului Buzău — dela podul Buzău în susul apei, pe o lungime de cca 500 m. — s'a executat plantarea unui număr de 5000 puieți brazi și 1000 ulmi, care au fost puși la dispoziție de către Ocolul Silvic al regiunii Buzeoene.

Munca a fost prestată de premilitarii subcentrului sub comanda d-lui Gh. I. Chivereanu și supraveghierea instructorilor P. P., N. Baba și N. Ghiorfi, ajutați fiind de elevii școlilor primare din Acriș, Vama No. 2 și Vama Centru, sub conducerea doamnelor învățătoare Ionescu și V. Modroiu, care au depus mult interes.

Au participat d-nii: N. Gația inginer șef al Ocolului Silvic, N. Condur brigadirul comunei, N. Mariș pădurar, dând îndrumările și lămuririle necesare. Iulian I. Popescu notar, Gh. Drăgan primar și V. Șerban cu delegații sateilor, care au explicat rostul acestei munci de al cărei rod vor profita generațiile următoare.

La orele 1.30 d. m. când lucrul s'a sfârșit, d-l notar Iulian I. Popescu, în cuvinte vibrante a evidențiat rostul pentru care ne străduim — în interesul Apărării Naționale și al Economiei Țării — ca prin activitatea noastră în școala munții practice — să înlămurăm opere nepieritoare pentru consolidarea temelțiilor veșnice ale României de mâine.

Serbarea și-a ajuns pe deplin scopul material ca și cel moral-educativ.

Gh. I. C.

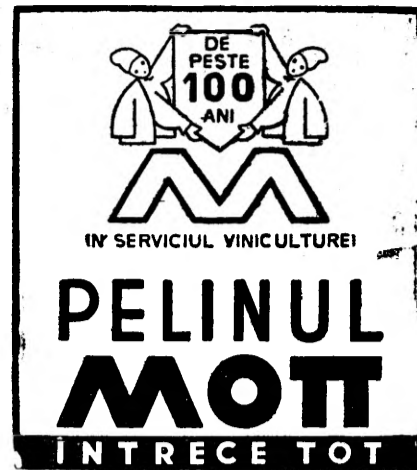
Atențiune Antreprenori!

Se găsesc mașini de tâmplărie, pentru prelucrarea lemnului, ce se deplasează în orice parte a țării

Brașov
Strada Zizinului No. 18

cuți

Gazeta Transilvaniei

Primăria comunei Feldioara jud. Brașov

Nr. 781/1942.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință că Primăria comunală Feldioara jud. Brașov dă în antrepriză lucrările de zidărie, dulgherie și tâmplărie pentru construirea locuinței notariale, și furnizarea a 100 kg. var și 7.500 kg. ciment.

Licitația se ține în ziua de 23 Mai 1942, orele 10 a. m. în localul primăriei comunale. Valoarea lucrărilor conform devizului este de lei 426.447, garanția provizorie 5%.

Se pot înainta și oferte parțiale. Licitația se ține cu respectarea dispozițiilor art. 88—110 din L. C. P.

Planul, devizul precum și caietul de sarcini se pot vedea la Primăria comunală Feldioara.

Feldioara, la 1 Mai 1942.

Primar,
Gh. Constantin

Notar,
E. Binder,

Cinema „Astra“

Dela 7 Mai

prezintă pe

Hans Zech-Ballot

Jack Trevor

într'o realizare după romanul
senzațional:

„AKTENBÜNDEL M2 1706/35“

Politia are cuvântul

cu

Lola Müthel

Jaspar von Oerzen

Regia: VICTOR von STRÜVE

Muzica: WOLFGANG ZELLER

Pentru cititorii noștri

În urma scumpirii hârtiei de tipar și a reglementării prețului de vânzare al ziarelor, suntem nevoiți să facem și noi unele schimbări în prețul de abonament.

Abonamentul anual al Gazetei Transilvaniei va fi dela 1 Aprilie 1942

lei 300.—

pentru autorități și soc.

600.—

pentru țărani

150.—

La aceste sume se mai adaugă timbrele prescrise de lege la eliberarea chitanței de plată.

Toate abonamentele plătite înainte de 1 Aprilie a. c. se consideră integral plătite cu prețul vechiu.

Uzinele Comunale București

cumpără 1500 vagoane lemne de foc

predate franco linie garaj București. Oferte și informațiuni se primesc la Economatul U.C.B.
-o- Str. Sărindar No. 8, telefon 3.28.10 -o-

Informațiuni

Abonamente de sprijin

Paroh Nic. Dima, Ploești Lei	1000
Vart. Cotinghiu, Zărnești	500
Dr. Alexandru Vamoșiu, advocat, Dumbrăveni	500
I. Comicescu, Insp. gen., Iași	500
D-na Eug. Costreș, insp. gen. Iași	500

*

Schimb de telegrame între d-l Mareșal Antonescu și Führerul Adolf Hitler

Cu prilejul zilei de 1 Mai, sărbătoarea național-socialismului, d-l Mareșal Antonescu, Conducătorul Statului român a adresat Führerului Adolf Hitler următoarea telegramă;

„Sărbătoarea național-socialismului îmi dă prilejul să vă exprim încă odată urarea mea, ca victoria bravelor armate ale Reichului să vă ajute să înfăptuiți o Europă nouă, întemeiată pe idealul național, pe idealul social.

Mareșal Ion Antonescu
Conducătorul Statului român

Răspunsul Führerului Adolf Hitler

Führerul Adolf Hitler a răspuns d-lui Mareșal Antonescu prin următoarea telegramă:

Mulțumesc călduros Excelenței voastre pentru bunele urări pe care mi le-ați adresat cu prilejul sărbătoarei naționale a poporului german. Cu Dvoastră, sunt convins că datorită eforturilor comune ale noastre și ale aliaților noștri, vom câștiga victoria și vom crea astfel, temelie pe care se va clădi Europa nouă“.

Adolf Hitler

*

Aniversarea morții lui Oct. Goga

Joi, 7 Mai a. c. la orele 12 Academia Comercială a comemorat ziua morții marelui luptător naționalist Oct. Goga.

Cuvântul omagial l-a rostit d-l prof. Dr. Ion Mateiu, iar un student a citit din poeziile marelui dispărut.

*

Vaccinarea antivariolică

La vaccinările din primăvara aceasta vor fi prezentați toți copiii născuți în cursul anului 1940 și anume nu numai cei născuți în municipiul Brașov, ci și cei născuți în alte localități.

Părinții sau tutorii, care nu-și vor prezenta copiii la această vaccinare obligatorie sunt pasibili, conform legii sanitare, de o amendă între 100-2000 lei.

Itinerariul vaccinărilor antivariolice

Circ. I. Dr. Vintilă, Marți 12 Mai ora 2 p. m. la Ambulatorul Policlinic Str. Hirscher No. 1.

Circ. II. Dr. Neguș, Luni și Marți 11 și 12 Mai ora 3 p. m. în Școala primară Ev. Lut. Mag. din Str. Chișinău 6.

Circ. III. Dr. Lupu, Vineri 15 Mai orele 8 în Școala Primară No. 4 din Str. Regentul Buzdugan.

Circ. IV. Dr. Stinghe, Luni 11 Mai pentru Stupini la Dispensarul din Stupini ora 8—10.

Pentru oraș Marți 12 Mai în Școala Primară No. 3 din Str. V, Lucaciului dela 8—10.

Pentru Fabrica de zahăr Bod Miercure 13 Mai în Școala Fabricii orele 8-9.

Circ. V. Dr. Berariu, Luni și Marți 11 și 12 Mai între orele 4—6 p. m. în Școala Primară de băieți I. Popazu, Șirul Andrei Șaguna No. 2.

Circ. VI. Dr. Ulpiu Ștefan, Joi 14 Mai ora 10—12 în Dârste la Dispensar.

Controlul celor vaccinați și vaccinarea celor întârziți se va face în aceleași locuri după 8 zile.

Cronica Războiului

Colectivitate de luptă și aspirații

De câteva zile sunt prezenți pe pământul ardelean al simțirilor românești delegații scriitorilor croați și slovaci. După vizita de acum câțiva vreme a ziaristilor din țările vecine, acest nou prilej de a găzdui soliile de bună înțelegere și sinceră amiciție ale Croației și Slovaciei, e prețuit de noi la justa lui valoare.

Vremea se scurge astăzi prea repede, ca să mai poată ajunge până la noi puternicul ecou al fraternității de pe front dintre Români, Croați și Slovaci. Dar, atunci când vremurile se vor liniști, vom cunoaște roadele acestei fraternități de arme și felul cum s'a desfășurat ea. Din rarile scrisori de pe front, se poate înțelege doar atât, că între regimentele române, croate și slovace s'a legat cea mai strânsă frăție și unitățile celor trei neamuri sunt fericite atunci când pot lupta unele lângă altele, luându-se la întrecere în vitejie.

Poate de aceea, la sosirea delegațiilor de scriitori croați și slovaci în Brașov, prezentările nu s'au făcut în obișnuita atmosferă de stânjenire și scrutare a fețelor străine; mâinile s'au întins cu încredere, iar privirile s'au întâlnit

cu francheță, pecetluind o simpatie sinceră și fidelă.

S'a mai vorbit și altă dată despre identitatea trecutului croat și slovac cu cel românesc. Și nici nu e nevoie să coborim până la Mircea cel Bătrân, pentru a găsi pagini demne să illustreze această identitate, când istoria ultimei sute de ani ne oferă exemple tot atât de grăitoare ca și cronicile vechi. Popoare de țărani cu un profund simțământ al demnității, iubitoare până la ultima expresie a sacrificiului de limba și credința lor, situate la întretăierea de drumuri a antagonismelor istorice, Croații, Slovaci și Românii trebuiau să se găsească pe un plan egal de gândire, de aspirații și de acțiune.

De aceea, găsim prezente cele trei națiuni în desbaterile problemelor fundamentale destinate viitorului, asistăm la un eveniment normal. Constatând sincera dorință de cunoaștere și aprofundare a popoarelor respective, stabilim o realitate firească. Luând act de viçoarea de care știe să dea dovadă această colectivitate de luptă și aspirații, deslușim garanția unui viitor corespunzător dorinței ei unanime.

Anglo-americanii au ocupat insula Madagascar

Agresiunea dela Oran și Dakar a fost un prelude, iar ocuparea Noii Caledonii un avertisment în evoluția raporturilor dintre guvernul francez și guvernele anglo-saxone. Ocuparea de către Anglo-americanii a insulei Madagascar este împlinirea unei politici piezișe, în cadrul căreia nu contează angajamentele ferme sau amintirea unei amiciții loiale. Flota engleză a transmis comandamentului militar francez din Madagascar un ultimatum, cerând capitularea în decurs de șapte ore. Răspunsul comandamentului francez a fost acela, că „insula va fi apărată până la ultima consecință“.

Guvernul francez a putut să prevadă oarecum intențiile engleze de a provoca o surpriză în regiunea de sud a Africei. De aceea au fost trimise la Madagascar mai multe unități navale, pentru a întări garnizoana de acolo. Telegramele sosite ulterior arată însă, că efectivele aflate la dispoziția Englezilor erau cel puțin de trei ori mai numeroase decât efectivul garnizoanei franceze, așa că rezultatul unor lupte e lesne de prevăzut, mai ales că Englezii, pe lângă vasele de transport și cele de luptă, au adus și un vas-portalion.

În sfârșit, nu contează atât de mult raportul de forțe combative cât raportul valorilor morale, dovedite de o parte și de alta a taberilor care dăunăzi luptau în frunte cu aceleași drapele.

Din punct de vedere politic, rămâne ca viitorul să demonstreze dacă debarcarea din Madagascar reprezintă pentru Englezi o măsură pripită dar folositoare, sau un gest de o eleganță

asemănătoare cu bombardarea Parisului. Din punct de vedere militar însă Englezii țin să se scuze cu faptul că li s'a părut suspect popasul amiralilor japonezi Nomura și Abe la Vichy, așa că au ținut să pornească la lucru înaintea inamicului.

Din punct de vedere diplomatic, înregistrăm nota cu caracter ultimativ transmisă la Vichy dela Washington, în care se cere guvernului francez să nu intervină în niciun fel. Am putut vedea că guvernul francez nici nu s'a gândit să treacă cu vederea procedeele engleze și încălcarea teritoriului național, dând ordin de rezistență trupelor și protestând în mod energic direct la Casa Albă. Consecințele sunt exprimate clar într-o telegramă din Berlin, care transmite următoarele:

„Corespondențele engleze din America arată cu satisfacție că avertismentul acesta poate fi considerat drept sfârșitul perioadei pașnice care a caracterizat până acum relațiile franco-americe. Se exprimă formal convingerea, că dată fiind natura lucrurilor, e inevitabilă ruperea relațiilor cu Vichy-ul, ceea ce e privit în cercurile americane drept o consecință urmărită conștient prin agresiunea împotriva Madagascarului“.

Avantajele pe care le obține Anglia prin reușita debarcării în insulă pot fi cam următoarele: asigurarea rutei de legătură maritimă dintre India și metropolă pe la Capul Bunei Speranțe și o mai mare siguranță pentru vasele ce trec pe ruta Suez—Marea Roșie. Rămâne însă de văzut dacă forțele engleze vor reuși să se stabilizeze în Madagascar.

Luptele din Birmania

În momentul de față, căderea capitalei a doua a Birmaniei, orașul și centrul comercial Mandalay, se află încă pe primul plan al evenimentelor. Prin „victoria dela Mandalay“ Japonezii au reușit să dea o lovitură foarte puter-

nică sistemului operativ aliat prin închiderea principalei căi de aprovizionare a trupelor chineze din Ciungking. În momentul de față trupele chineze sub comanda generalului englez Stilwell execută o retragere spre Nord,

de **Mardare Mateescu**

iar cele engleze și birmane de sub comanda generalului Alexander execută retragerea spre munți în direcția Sud-vest. Rămâne de văzut care este rostul acestor operații disperate, când Englezii își pot da prea bine seama că în prezenta sezonului ploilor Japonezii nu vor porni un atac imediat asupra Indiei

Japonezii aflați sub comanda generalului Iluda și dispunând de o excepțională organizație a artileriei, par să se îndrepte mai degrabă spre provincia chineză Yunan, urmărind izolarea trupelor chineze care operează în Birmania și atacul pe un nou flanc al trupelor din Ciungking.

În orice caz n'ar fi de loc exclusiv, ca una din urmările cele mai grave ale victoriei japoneze din Birmania să fie aceea de a convinge opinia publică despre slăbiciunea britanică în comparație cu hotărârea neștrămutată cu care au luptat armatele 5-a și 6-a chineze, care de altfel par a nu-și fi spus ultimul lor cuvânt. Hotărârea Englezilor de a obține victorii numai cu sacrificiul altora se va afla astfel în grea cumpănă.

Nol înfătriri japoneze în jurul Australiei

După știrile din ultimele zile pare că în insulele Marshall s'a concentrat de curând o puternică flotă japoneză. S'ar putea să fie vorba de o operație eventuală împotriva liniilor de comunicație [maritimă ale Statelor Unite, între Pearl Harbour și sectorul de sud al Pacificului, pentru cucerirea de noi poziții avansate, sau de întărirea unei garnizoane asupra căreia au fost efectuate mai multe atacuri de către marina inamică. Oricare ar fi realitatea, se poate însă presupune cu multă probabilitate că, Japonezii au început să facă pregătiri în vederea acțiunii împotriva celui de al șaselea continent.

Frontul din Răsărit

Pe frontul din Răsărit, luptele continuă cu cea mai mare intensitate în sectorul dintre Murmansk și Lacul Ilmen și cu deosebire în sectorul cuprins între Marea Albă și Lacul Ladoga. Deși Rușii presează cu toată puterea în acest sector, n'au reușit să obțină o ruptură în dispozitivul german și finlandez.

În triumphiul strategic Orle-Kursk-Briansk operațiile continuă și trupele sovietice fac mari eforturi să scape din strânsoarea încercuirii care se accentuează în fiecare zi.

În sectorul dintre Charkov și Taganrog e liniște aproape deplină. Din cauza inundațiilor matca, Doneului care are de obicei 1 km. și jumătate largime a ajuns în unele locuri la o largime de 30 km. Aviația germană continuă activitatea, iar dăunăzi a fost executat un sbor de zi asupra Sevastopolului.

Războiul aerian din Vest

După câteva zile de liniște duelul aerian pe frontul din Vest a reînceput. Aviația germană a bombardat violent Belfast. Avioane de naționalitate necunoscută au sburat pe deasupra Elveției, neputându-se stabili direcția din care au venit. Nu se poate ști dacă este vorba de avioane engleze, deoarece aceștea când violează teritoriul elvețian execută bombardamente asupra Italiei de Nord. Sunt însă mai multe săptămâni de când astfel de bombardamente n'au mai fost executate.

Redactor responsabil
ION BOZDOG